

**ADALET BAKANLIğI ULUSLARARASI HUKUK
VE DIŐ
İLİŐKİLER GENEL MÜDÜRLÜđÜ**

SÖZLEŐMELER BÜROSU

**Türkiye İle Ürdün Arasında Hukuki Ve Ticari
Konularda Adli Yardım Sözleşmesi**

Kuruluş Tarihi: (7 Teşrinievvel 1336) 7 EKİM 1920

5 Eylül 1975 Sayı: 15347

KARARNAMELER

Karar Sayısı: 7/10031

Onaylanması 17 Nisan 1975 tarihli ve 1878 sayılı Kanun'la uygun bulunan ilişik << Türkiye Cumhuriyeti ile Haşimi Ürdün Krallığı arasında Hukuki ve Ticari Konularda Adli İlişkileri Düzenleyen Sözleşme>> nin, onay belgelerinin teatisinden itibaren bir ay sonra yürürlüğe girmek üzere onaylanması; Dışişleri Bakanlığının 12/5/1975 tarihli ve KOGM-500.323/KOSSB-504 sayılı yazısı üzerine,31/5/1963 tarihli ve 244 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 21/5/1975 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti İle Haşimi Ürdün Krallığı Arasında Hukuki Ve Ticari Konularda Adli İlişkileri Düzenleyen Sözleşme

Türkiye Cumhuriyeti ile Haşimi Ürdün Krallığı, Ürdün'de Türk ve Türkiye'de Ürdün uyruklularının Hukukî ve Ticari Konularda Adli Korunmasını ve iki memleket adli makamlarının karşılıklı yardımlaşmalarını düzenlemek arzusuyla bu konuda bir sözleşme aktetmeğe karar vermişler ve

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti,

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk ve Muhtelit

Hukuk Dairesi Reisi Ortaelçi Bay Semih Baran'ı,

Haşimi Ürdün Krallığı Hükümeti,

Ankara Büyükelçisi Ekselans Dr. Hazem Zeki Nuseihev'i yetkili temsilcileri olarak atamışlardır. Bu temsilciler usulüne uygun ve geçerli yetki belgelerini gösterdikten sonra aşağıdaki hükümleri kararlaştırmışlardır.

MADDE 1

Eşit Muamele

Akit Taraflardan her birinin uyrukları diğerinin ülkesinde şahıs ve malların adli korunması konusunda, diğer Akit Taraf, uyruklarına bahşedilen korunmadan yaralanacaklardır. Bunlar, mahkemelere serbestçe başvurabilecekler ve aynı şartlar ile usullere tabi olarak dava açabileceklerdir.

MADDE 2

Masraf İçin Teminat

(Coulis Judicatum Solvi)

Akit Taraflardan her birinin Türkiye veya Ürdün'de oturan ve diğer Taraf mahkemelerinde davacı veya müdahil olan uyruklar, gerek yabancı sıfatları, gerek o memlekette İkametgâh veya meskenleri bulunmaması nedeniyle, hiç bir masraf teminatı göstermeye tabi tutulmayacaklardır.

MADDE 3

Gerek ikinci madde, gerek davanın açıldığı Tarafın kanunları gereğince, mahkeme masrafları için teminat göstermekten muaf olan davacı veyahut müdahil aleyhine, mahkeme masrafları ile ilgili olarak Akit Taraflardan birinin ülkesinde verilmiş olan hükümler diplomatik kanaldan yapılacak talep üzerine diğer Akit Tarafın yetkili merciince masrafsız tenfiz olunacaklardır.

Aynı kaide, mahkeme masrafları tutarının bilahara tespit edileceği hakkındaki adli kararlar için de caridir.

MADDE 4

Tenfiz talebi hakkında karar vermeğe yetkili makam, tarafları dinlemeden sadece aşağıdaki hususları inceleyecektir :

1 — Kararın, verildiği Devlet'in kanununa göre kesinleşmiş hüküm halini kazanıp kazanmadığı.

2 — Kararın hüküm fıkrasına, talep eden Tarafın diplomatik veya konsolosluk memuru tarafından onaylı ve talep edilen Devletin dilinde yazılmış bir tercümesinin bağlı bulunup bulunmadığı.

İşbu maddenin birinci fıkrasında öngörülen şartların tahakkuku için talep eden Devlet'in yetkili makamının, kararın kesinleşmiş hüküm halini kazandığını gösterir yazılı bir beyanı yeterli olacaktır. Bu makamın yetkisi talep eden Tarafın Adalet Bakanlığınca tasdik edilecektir. Sözü geçen beyan ile tasdikname ikinci fıkra uyarınca tercüme edilecektir.

Talep eden Taraf istediği takdirde, tenfiz talebi hakkında karar vermeğe yetkili makam, bu maddenin 3. fıkrasında öngörülen masraf ve ücretleri de takdir edecektir,

MADDE 5

Meccanî Adlî Yardım

Taraflardan birinin uyrukları olup diğer Akit Tarafın ülkesinde oturanlar o Akit Tarafın uyruklarıyla aynı şartlar dahilinde meccani adlî yardımdan yararlanacaklardır.

MADDE 6

Yoksulluk belgesi, adli yardım talep eden şahsın ikametgahındaki, böyle bir ikametgâh yok ise halihazırda oturduğu yerdeki makamlar tarafından verilecektir. Talep eden şahıs Akit Taraflardan herhangi birinin ülkesinde oturmuyorsa, uyrukluğunu taşıdığı Devlet'in diplomatik veya konsolosluk memurunca verilecek bir belge yeterli olacaktır.

Adli yardım talep eden şahıs yardım talep edilen memlekette oturmuyorsa, yoksulluk belgesi, belgenin ibraz olunacağı memleketin diplomatik veya konsolosluk memurunca harca tabi olmadan onaylanacaktır.

MADDE 7

Yoksulluk belgesini vermeğe yetkili makam, talep eden şahsın mal durumu hakkında diğer Akit Tarafın makamlarından bilgi isteyebilecektir.

Meccani adlî yardım talebi hakkında karar vermekle görevli makam, yoksulluk belgesini ve diğer Akit Taraf makamlarınca verilen bilgileri, yetkilerinin sınırı çerçevesinde incelemek ve gerekli gördüğü takdirde, tamamlayıcı bilgi istemek hakkını haiz olacaktır.

MADDE 8

Adli Evrakın Tebliği

Hukuki ve ticari konularda Akit Taraflardan birinin makamlarından çıkan ve diğer Akit Tarafın ülkesinde oturan şahıslara muhatap evrakın tebliği diplomatik yoldan yapılacaktır. Talepname, gönderilen evrakın çıktığı makamı, tarafların isim ve sıfatlarını, muhatabının isim ve adresini ve

evrakın mahiyetini gösterir bilgiyi kapsayacak ve talep edilen Tarafın dilinde veya İngilizce olarak düzenlenecektir.

Bu talepnameye, 4. maddenin 2. fıkrasındaki kaide uyarınca tebliğ edilecek evrakın onaylı bir tercümesi de eklenecektir.

Kendisinden tebliği yapması istenilen makam, bu konuda yetkili değil ise, talepnameyi doğrudan doğruya yetkili makama iletacaktır.

MADDE 9

Akit Taraflardan birinin talebi üzerine, diğer Taraf, tebliği kendi kanununda öngörülen usule veya kendi mevzuatına aykırı olmadığı takdirde, istenilen özel bir usule göre yapar.

Talepnamenin gönderildiği makam, tebliğin yapıldığını veya yapılmadığını takdirde buna engel teşkil eden nedenleri belirten bir belgeyi diplomatik yoldan gönderecektir.

MADDE 10

İstinabe Evrakı

Hukuki ve ticari konularda, Akit Taraflardan birinin adli makamları, kendi mevzuatı uyarınca, diğer Akit Tarafın yetkili makamlarından her çeşit adli işlemlerin yerine getirilmesini istinabe yoluyla talep edebilecektir.

İstinabe evrakı diplomatik yoldan gönderilecektir. Bu evraka talep , edilen Akit Tarafın dilinde veya İngilizce olarak yapılmış ve talep eden Tarafın diplomatik veya konsolosluk memuru tarafından onaylanmış bir tercümesi de eklenecektir.

İstinabe evrakının kendisine gönderildiği makam, bu konuda yetkili değilse, evrakı doğrudan doğruya yetkili makama iletacaktır.

MADDE 11

Talep edilen makam, kendi mevzuatındaki usule göre, istinabeyi yerine getirir ve gerektiği hallerde müeyyide kullanır. Ancak, sözü geçen makam, kendi mevzuatına aykırı olmadığı takdirde, diğer tarafın talebi üzerine istinabenin yerine getirilmesinde özel bir usul uygulayabilir.

Talep eden makam isterse, ilgili Tarafın hasar bulunabilmelerini teminen anılan makama istinabenin yerine getirileceği zaman ve yer bildirilecektir.

MADDE 12

Tebliğat ve istinabe taleplerinin yerine getirilmesinden doğan güçlükler diplomatik yollardan çözümlenecektir.

MADDE 13

Bir tebliğat veya istinabenin yerine getirilmesi, talep edilen Tarafın egemenliğine, güvenliğine veya kamu düzenine hanel getirecek nitelikte ise, anılan Taraf tebliğat veya istinabe talebini reddedebilir. Bundan başka, bir istinabenin icrası, belgenin mevsukiyeti doğrulanmaz veya bu icra talep edilen Taraf ülkesinde adli mercilerin görevleri meyanında olmazsa reddolunabilir.

MADDE 14

Talep edilen Taraf, talep eden Taraftan sadece aşağıdaki masrafların ödenmesini istemek hakkını haizdir:

1. Tanıklara ve bilirkişilere ödenen tazminat,
2. Tebliğatın veya istinabenin yerine getirilmesinde özel bir usulün uygulanmasından doğan masraflar.

MADDE 15

Akit Taraflardan her biri diğer Tarafın ülkesinde bulunan uyruklarına zor kullanmamak şartıyla, diplomatik veya konsolosluk memurları aracılığı ile doğrudan doğruya tebliğat yapmak hakkını haizdir.

İstinabelerin yerine getirilmesinde de bu hüküm uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasında güçlükler çıktığı takdirde, Sözleşmenin 8. ve 10. maddeleri hükümleri uyarınca işlem yapılacaktır.

MADDE 16

Yürürlük ve Fesih

1. Bu Sözleşme onaylanacak ve onay belgeleri Amman'da teati edilecektir.
2. Bu Sözleşme, onay belgelerinin teatisinden itibaren bir ay sonra yürürlüğe girecektir.
3. Bu Sözleşme yazılı bir ihbarla feshedilebilir. Sözleşme fesih ihbarından altı ay sonra yürürlükten kalkar.

Yukarıdaki hükümleri kabul eden Akit Taraf temsilcileri bu Sözleşmeyi imza etmiş ve mühürlemişlerdir.

Ankara'da 13 Eylül 1971 tarihinde İngilizce olarak iki nüsha halinde düzenlenmiştir .

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

Adına

Semih Baran

Haşimi Ürdün Krallığı

Hükümeti Adına

Dr. Hazem Zeki Nuseibeh